

דף נז

צג. פצוע דכא כהן שנשא בת גרים — האם מאכילה בתרומה? האם היא מותרת להינשא לו? באלו שאלות תלויים שני נידונים אלו?

זו שאלה שאל רבי יוחנן מרבי אושעיא; פצוע דכא כהן שנשא בת גרים, מהו שיאכילה בתרומה? — ושתק רבי אושעיא ולא פתר שאלתו. ומבואר בגמרא ששאלה זו תלויה בשתי מחלוקות תנאים; א. האם בת גר זכר דינה כבת חלל זכר ופסולה לכהונה. כן סובר רבי יהודה. ולפי זה אסורה היא להינשא לפצוע דכא כהן אם ננקוט שהוא עומד בקדושת כהונה, הלכך אינו מאכילה. (וגם בלאו הכי, אפשר שהיא כחללה גמורה שאסורה בתרומה, ולפי זה אפילו אינו עומד בקדושתו והיא מותרת לו, אעפ"כ אינה אוכלת. עתוס). ואילו רבי יוסי מתירה לכהונה אפילו אביה ואמה גרים. ורבי אליעזר בן יעקב אומר: בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל. ב. האם קהל גרים נקרא קהל להאסר לבוא בו פצוע דכא. כן אמר רבי יהודה, ולפי זה בת גרים אסורה להינשא לפצוע דכא ואינה אוכלת. ואילו רבי יוסי סובר קהל גרים לא נקרא 'קהל' ומותרת.

— נמצא, לרבי יהודה ודאי אינה אוכלת, מפני שאסורה להינשא לו בין אם הוא עומד בקדושתו בין אם לאו. ולרבי יוסי ודאי מותרת להינשא לו בין עומד בקדושתו בין אינו עומד, הלכך אוכלת. אבל לרבי אליעזר בן יעקב יש להסתפק כאשר אמה מישראל, שאמנם ראויה היא לכהונה אך שמא אינה בכלל 'קהל', שכשרות נתוספה בה ולא קדושה, הלכך מותרת לו ואוכלת, או שמא גם קדושה נתוספה בה ובכלל 'קהל' היא ואסורה (עפ"י פירוש ראשון ברש"י שנקטו לעיקר). ופשטו להתר [שאינה נקראת 'קהל'] מברייתא שהביא רבי אחא בר חיננא מדרומא, שנאמר וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו. לפי לשון אחרת ברש"י, הספק הוא כשאביה ואמה גרים ואליבא דראב"י, האם בכלל 'קהל' היא אם לאו, ונפשט להתר. ולפי זה כשאמה מישראל ודאי בכלל 'קהל' היא ואסורה לו ואינה אוכלת. וכבר העירו (ע' שעה"מ איס"ב טו, טז; אבני מלואים ד סקט"ז) שהדבר תלוי במחלוקת הרמב"ם (איס"ב שם) והר"ן (פ"ד דקדושין) האם גר שנשא בת ישראל הולד מותר בממזרת אם לאו. והריטב"א בחדושו פסק כפרוש הראשון ברש"י, שכל שהאב גר — לא מיקרי קהל. ובחזון-איש (ד, ט) כתב שלענין הלכה נראה שספק הוא, ויש מקום לפי זה להקל משום 'ספק קהל' בספיקא דדינא.

דפים נז — נח

צד. האם יש חופה לפסולות אם לאו?

רב אמר יש חופה לפסולות, הלכך בת-כהן (ולפרש"י אף בבת ישראל, וכנ"ל) שנכנסה לחופה עם כהן שפסולה לו, כגון אלמנה לכהן גדול — נפסלה מלאכול בתרומה. ושמאל אמר אין חופה לפסולות. ורמי בר חמא רצה לתלות שאלה זו במחלוקת התנאים במשנתנו אם קדושי עבירה פוסלים מלאכול בתרומה. ודחו תלייה זו, ורצו לתלות זאת במחלוקת תנאים אחרת ודחו. ולבסוף הביא רב ששת ראייה ממשנת סוטה שיש חופה לפסולות.

א. לפרש"י הנידון הוא בחופה ללא קידושין, האם היא מועילה ופוסלת בת כהן מלאכול בתרומה כאילו נבעלה לפסול לה. ופרש ר"י שלפי שיטה זו סוברים רב ושמאל שחופה קונה באשה להיות מקודשת לו (כרב הונא — בקדושין ה). לרב מועילה חופה בפסולות הן לאחר קדושין להחשיבן כנשואות [ונפקא מינה לשתייט סוטה, ולדין אשת איש בחנק וכו'], הן בחופה ללא קדושין, להחשיבן ארוסות ולפסלה בתרומה [אפילו לרבי אלעזר ורבי שמעון]. ולשמאל אין